

demokratiske Samfund, derfra stammer væsentlig Mistilliden. Derfor vilde jeg endnu ville hævde for Hæren, at den skal hvile paa Rester af Absolutismen; saa udrydde de aldrig denne Mistillid, men den vil da voxe og blive stærkere og stærkere. Skal vor Udvikling blive sund, maa Hæren som enhver anden Samfundsinstitution komme til at hvile paa et demokratisk Grundlag og udvikle sig derpaa. Endelig vilde jeg tillade mig at berigtige en Misforstaaelse, der er kommen frem med Hensyn til Noget, som jeg har fremsørt, nemlig med Hensyn til Systemet om tvungen Udtagelse af Befalingsmænd. I saa Henseende er der kommet en ganske snurrig Misforstaaelse tilstede tidligere og ogsaa her i Aften. Gærede Herrer, som have gjort sig bekendt med det af Krigsbestyrelsen fremlagte Hærløvsforflag, vilde jo vide, at det ikke er fra min Side, at Forslaget om dette Punkt iaar er reist. Det er nemlig fra den høitærede Krigsbestyrelses Side, at Forslaget iaar er fremkommet om, at anvende Grundfætningen om tvungen Udtagelse af Befalingsmænd, og jeg vil derfor ligeoverfor den høitærede Krigsminister fremsøre en Undskyldning paa det ærede Medlem for Høisted Amts 2den Valgkreds's (Sagb) Vegne, fordi han brugte saa stærke Udtryk, idet han kaldte det en komplet Galstab, en Forbrydelse, som den høitærede Krigsminister havde gjort sig skyldig i ved at ville gennemføre dette Princip. Jeg gjør denne Undskyldning, fordi jeg er overbevist om, at havde det ærede Medlem ikke troet, at han blot rante mig derved, men ogsaa den høitærede Krigsminister, saa havde han ikke brugt saa stærke Udtryk. Der er forøvrigt en Uenighed tilstede mellem den høitærede Krigsminister og mig med Hensyn til dette Spørgsmaal, men som ikke er væsentlig. Uenigheden bestaar nemlig deri, at, medens den høitærede Krigsminister har troet at kunne anvende den tvungne Udtagelse paa Korporalerne, har jeg ment, at der ikke vilde kunne indvindes Noget imod at gjøre det samme Princip anvendeligt paa Sekondlieutenanterne. Det er jo indlysende, at for deres Vedkommende vil det være mindre betænkeligt at anvende dette Princip, da de jo ere langt heldigere stillede end Korporalerne, og har man ikke indtil Dato haft Betænkelighed ved at anvende Principet ligeoverfor Underkorporalerne, altsaa paa de ringest Stillede, og har man for Fremtiden ingen Betænkelighed ved at anvende denne Tanke ligeoverfor Korporalerne, som ere lidt heldigere stillede, saa ser jeg ingen som helst Grund, der kan anføres imod at gjøre det samme Princip gjældende ligeoverfor Sekondlieutenanterne, som ganske vist kunne ventes at udgaa af nogle andre Samfundslag end Korporalerne og Underkorporalerne; at skulle indføre en Ulighed der, ser jeg paa ingen Maade nogen Grund til. Derfor tør jeg frit anbefale denne Tanke til det høie Thing; jeg tror ikke, at vi risikere at gjøre os skyldige i noget af det, som det ærede Medlem for Høisted Amts 2den Valg-

kreds mente, ved at fastholde en Tanke, som allerede har flaaet Rod, naar vi hertil føie, at der derved ikke væsentlig lægges nogen større Tjenesteplicht paa de paagjældende Mænd end den, der rammer andre Værnepligtige, som t. Ex. Indkaldelse til Nyttieret, idet der af de dertil Indkaldte fordrøs en tilsvarende Værnepligt til dem, som fordrøs af disse Befalingsmænd. Men i og for sig hviler Tanken om Befalingsmændenes Værnepligt paa den Sætning, at ikke alene Personerne, men enhver af vore Eener er værnepligtig ligeoverfor Fædrelandet, eller, som det er udtrykt: sit Fædreland skylder man Alt, hvad man kan udrette. Altsaa den, der kan udrette noget Mere, hans Eener ere ogsaa i samme Grad værnepligtige ligeoverfor Fædrelandet.

Winther. Jeg skal ikke meget forlænge denne Forhandling, men der er her fremkommet adskillige Udtalelser, og navnlig politiske Udtalelser, som jeg vil tillade mig lidt at berøre. Jeg skal dog, søvend jeg gaar over dertil, bemærke, at der her er fremsat en Art Bebreidelse, og det temmelig nærgaaende Bebreidelse, imod dem, der ikke strax kunne gaa ind paa det forelagte Hærløvsforflag. Der er talt om, at der her var en usorvarlig Sorgløshed ligeoverfor Forsvarsvesenets Ordning. Man har talt om dem, der ikke strax kunde gaa ind derpaa, som om de tænkte paa at opgive sig selv, og man har endelig ladet forstaa, at politiske Hensyn gjorde sig gjældende; navnlig burde det Spørgsmaal, om man havde Tillid eller Mistillid til Regjeringen, ikke kunne have nogen Indflydelse i en Sag som denne. Disse Ytringer kom jeg til at sammenligne med nogle Udtryk, der forefindes i en Adresse, som i denne Tid oversvømmer Landet (En Stemme Det er kun et Udfast!) ja, i et Udfast til en Adresse, som søger Tilslutning rundt om i Landet; det er omtrent de samme Udtalelser, der forekomme deri. Nogle Sognefogder, en Overlærer, en forhenværende Stuepiller og nogle Gaardeiere og Skolelærere paaatage sig deri at irettesætte Rigsdagen paa en særdeles nærgaaende Maade. Jeg havde ønsket, at man her i Thinget, hvor man jo dog fra alle Sider har udtalt, at man erkjender, at Alle ere enige om at ville have Fædrelandets Selvstændighed opretholdt, ikke havde gjentaget den Slags Ord, som forekomme i dette Udfast. Jeg vil blot til Ex. her nævne et Par af de Udtryk, der findes deri. Der er Tale om, at man forsømmer vort Fædrelands Værn; der bedes om, at Rigsdagen dog endelig vil tage alvorlig fat paa denne Sag, og at den i en længere Tid ikke har været tilstrækkelig røgtet. Saadanne Udtryk er det, der forekomme i dette Udfast til en Adresse, og det er det, jeg gjerne har villet være fri for at høre et Økko af i denne Sal. Navnlig finder jeg det noget inkonsekvent, naar man paa-itaar, at der ikke er fuld Fædrelandskjærlighed,